БАРКАМОЛ АВЛОД-ЖАМИЯТ ТАРАҚҚИЁТИНИНГ АСОСИЙ ТАЯНЧИ

Акмал Райимкулов Акбаралиевич
Тошкент кимё технологиялар институти Янгиер филиали, Таълим сифатини назорат қилиш бўлими мутахассиси

Баркамол авлод-жамият тараққиётининг асосидир. Шу боис юртимизда мустақилликнинг илк йиллариданоқ ҳам жисмоний, ҳам маънавий баркамол авлодни тарбиялаш давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Истиқлол йилларида Муҳтарам Президентимиз раҳнамолигида таълим тизимида рўй берган беқиёс ислоҳатлар ҳар бир юртдошимиз қалбига чексиз ифтиҳор баҳш этади. Зеро, бу борада қабул қилинган ҳужжатлар-“Таълим тўғрисида”ги Қонунининг ҳаётга изчил таътбиқ этилиши туфайли тизимда улкан янгиланишлар рўй берди. Юртимизда кўплаб замонавий спорт мажмуалари, сув спорти саройлари, стадионлар барпо этилиб, спорт анжомлари ва жиҳозлари билан таъминланмоқда. Ёшларимизнинг спорт билан мунтазам шуғулланишига хизмат қилаётган бундай замонавий иншоатлар оммавий спорт ривожида муҳим аҳамият касб этмоқда. Бир томондан, болаларимиз замонавий шароитдан унумли фойдаланган ҳолда жисмонан чиниқаётган бўлса, бошқа томондан, халқаро майдонларда юртимиз байроғини баланд кўтаришга қодир ёш спортчиларнинг янги авлодлари етишиб чиқмоқда. Чунончи, Миллий дастурда белгиланган вазифалардан келиб чиқиб, республика миқёсида янги ўрта махсус, касб-ҳунар таълими тизими шакллантирилди, унинг улкан моддий-техника базасига асос солинди ва ҳозирги замон талабларига жавоб берадиган, бозор иқтисодиёти шарт-шароитларига мослаша оладиган, рақобатбардош кичик мутахассис-кадрлар тайёрлаш борасидаги ишлар изчиллик билан амалга оширилмоқда. Бугунги кунга келиб мамлакатимизда миллий таълим соҳаси тобора интеграциялашиб, ҳамкорликни йўлга қўя бориб, миллий ва умуминсоний масалаларни ҳал қилмоқда, халқимиз ва инсоният олдида турган ёки юзага келиши мумкин бўлган муаммолар ечимини топмоқда.

Мамлакатимиз таълим тизими хавфсизлигимизни таъминлаш борасида муҳим аҳамият касб этмоқда. Бунга ёт ғоялар ва мафкураларни танқидий баҳолаш ва зарурат тақозо этса, уларга зарба беришга қодир ижтимоий фаол шахсни шакллантириш, йигит-қизларимизда фуқаролик туйғусини, Она юрт тақдири учун масъулият ҳиссини тарбиялаш орқали эришилмоқда. Бугун бутун дунёда, жумладан, ўзимизда ҳам таълим халқнинг тараққиёти ва гуллаб-яшнаши, инсон цивилизацияси йўлида давлатлараро, миллатлараро, конфессиялараро мулоқотнинг, турли маданиятлар ўртасидаги ҳамкорликнинг таъсирчан механизмига, омилига айланди. Тизимлилик, кенг қамровлилик таълим соҳасидаги ислоҳотларнинг муҳим хусусиятидир.

Таълим тизими муассасаларини юқори малакали педагоглар билан таъминлаш, педагогик фаолиятининг нуфузи ва ижтимоий мақомини ошириш мутлақо янги талаблар бўйича амалга оширилмоқда. Аввало шуни айтиш лозимки, Кадрлар тайёрлаш Миллий

[231] Бу ҳақда батафсилроқ қаранг: Социология права. М., «Юстицинформ», 2004, 80-82-бетлар.

дастурида белгиланган яхлит, узвий ва узлуксиз таълим тизимини шакллантириш вазифалари бажарилди. Унинг ташкил этилиши ва мазмунида миллий, маданий-тарихий ва маънавий-ахлоқий мерос, халқимизнинг удумлари, маданият, фан, техника, технология соҳасида мамлакатимиз ва хорижда эришилган ютуқлар, шунингдек, давлат, жамият ва шахснинг истиқболдаги эҳтиёжлари ўз ифодасини топди. Бунда барча эзгу саъй-ҳаракатларимизнинг негизида ёшларимизни ҳам жисмоний, ҳам маънавий соғлом қилиб ўстириш, уларнинг бахту саодати, фаровон келажагини кўриш, дунёда ҳеч кимдан кам бўлмайдиган авлодни тарбиялаш орзуси мужассам. Ушбу улуғвор ниятлар билан амалга оширилаётган бугунги фидокорона меҳнат эса миллат равнақига, демакки, абадиятга даҳлдордир. Юксак мақсад сари ташланаётган дадил одимлар, шак-шубҳасиз, мамлакатимизнинг ёруғ келажагига мустаҳкам пойдевор бўлиб ҳизмат қилади. Бугун янгича фикрлайдиган, ўз келажагини мамлакатимизнинг келажаги билан боғлиқ ҳолда кўрадиган янги авлод вакиллари ҳаётга дадил кириб келмоқда. Ёшларимиз сиймосида муайян касб, баъзан бир неча йўналиш бўйича диплом олган, бир неча хорижий тилни ўрганган, замонавий техника ва технологияларни пухта ўзлаштирган, мустақил инсон сифатида шаклланган, бир сўз билан айтганда, эл-юрт хизматига шай, юраги ёниб, кўзларидан ўт чақнаб турган навқирон йигит-қизларни кўриб, қалбингизда ишонч, ғурур-ифтихор туйғулари жўш уради. Халқимиз ўзининг истеъдодли фарзандлари билан, уларнинг халқаро фан олимпиадалари, жаҳон спорт майдонлари, маданият ва санъат оламида эришаётган катта ютуқлари билан ҳақли равишда фахрланади. Юртимизда яшаётган ҳар бир боланинг ўзига хос қобилияти ва истеъдодини ўз вақтида пайқаш, тарбиялаш ва рўёбга чиқариш доимий эътиборда. Республика танловларининг юқори савияда ташкил этилаётгани ёшларда чуқур билим олишга интилишни кучайтириш, илғор ўқитувчилар меҳнатини рағбатлантириш, педагоглар ўртасида инновация технологияларини жорий этиш бўйича рақобат муҳитини шакллантиришда муҳим омил бўлмоқда.

Фарзандларимизнинг замон ва техникавий тараққиёт билан баравар одимлаётгани қалбимизга ғурур бағишласа, уларнинг онгу тафаккурини дунёда кучайиб бораётган турли маънавий таҳдидлардан, “оммавий маданият”нинг зарарли таъсиридан ҳимоя қилиш масъулияти бизни янада ҳушёр сезгир ва огоҳ бўлишга ундайди. Юртимизда иқтидорли ёшларни моддий рағбатлантириш ва маънавий қўллаб-қувватлашнинг самарали тизими яратилган. Олий ўқув юртларида бакалавр, магистрлар учун давлат стипендияларининг турли шакллари жорий этилган. Шунингдек, академик лицейлар, касб-ҳунар коллежлари ва умумтаълим мактаблари ўқувчилари ўртасида республика олимпиадалари, танловлар, спорт мусобақалари ўтказиш, ана шу тадбирларда ва халқаро миқёсдаги олимпиада, танлов ва мусобақаларда ғолибликни қўлга киритган ёш иштирокчиларни моддий рағбатлантириш яхши йўлга қўйилган. Мамлакатимизда соғлом оилани шакллантириш ва оилада юксак маънавий-ахлоқий муҳитни қарор топтириш учун зарур шарт-шароит яратиш, ёшларни оила қуришга тайёрлаш, оилалар мустаҳкамлигини ва манфаатларини таъминлаш, соғлом фарзанд ўстириш, тарбиялаш ва вояга етказиш масаласи давлат сиёсати даражасига кўтарилган. Бунда, аввалambор, оиланинг муқаддаслиги ҳамда никоҳ масъулияти бўйича келажакда оила қурадиган йигит ва қизларимизнинг тафаккурини, онгини ўзгартиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Қизларимиз онгида оналик, ўғилларимизда эса ота бўлиш масъулиятини шакллантириш, бунга уларни тайёрлаш, ёш оилаларнинг ҳуқуқий саводхонлигини тубдан яхшилаш ва оилада боланинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган тадбирлар кўлами кенгаймоқда. Зеро, оила фаровонлиги миллат фаровонлигининг асосидир. Ҳаёт, тараққиёт доимий юксалишда, янги-янги марралар сари одимлайверади. Юртимизнинг эртанги куни, тараққиёти учун масъулиятни ўз зиммасига олишга қодир етук мутахассис ёшлар Ватанимиз ривожи йўлидаги эзгу саъй-ҳаракатларни амалга оширадиган, рўёбга чиқарадиган қудратли кучдир.

Юртбошимиз таъкидлаганидек, ҳар томонлама етук авлодгина бугун ҳаёт олдимизга қўяётган ўта мураккаб, оғир синов ва қийинчиликларни енгиш, биз кўзлаган юксак марраларни эгаллашнинг энг асосий шартидир.